

Förberedelser i Sverige inför övergång till ICD-11

Katriina Pernaa Bäckman & Veronica Myrelid
DRG-forum, Trondheim 2025-03-20

Sverige

21 regioner ansvariga för

- Hälso- och sjukvård
- Regional utveckling
- Allmänna färdmedel
- Kulturella aktiviteter

Region Västmanland

Region Stockholm

Västmanland vs. Stockholm

Region Västmanland

281 136 invånare
2 akutsjukhus
2 mindre sjukhus
27 primärvårdsmottagningar
6 753 anställda

Låg intresse för och kunskap om ICD-11

Region Stockholm

2,4 miljoner invånare
7 akutsjukhus
14 mindre sjukhus
223 primärvårdsmottagningar
41 355 anställda
25 % av Sveriges vårdproduktion

Stort intresse för ICD-11

Socialstyrelsens information om ICD-11

2018-10-29 Dnr 29703/2018

Avdelningschef
Mona Heurgren

Till kommuner och landsting

Information om införande av ICD-11

Hej,

Inom ramen för Socialstyrelsens ansvar för flera nationella och internationella hälsorelaterade klassifikationer vill jag informera er om vårt pågående arbete.

Klassifikationer är, som ni vet, helt nödvändiga för att vi ska kunna följa orsakerna till att människor kontaktar vården eller socialtjänsten, vilka åtgärder som vidtas och vilka resultat de ger samt hur spridda olika sjukdomar är. Målet är att olika professioner och verksamheter i vård och omsorg ska använda gemensamma klassifikationer, begrepp och termer så långt det är möjligt.

Vi förbereder nu införande av ICD-11 och jag vill därför med detta brev och bilagan hålla er informerade om vårt arbetsläge. Har ni frågor kan ni vända er till vår avdelning för Statistik och jämförelser.

Med vänlig hälsning

Kunskapsstöd och regler

Statistik och data

Ansök och anmäl

Start > Statistik och data > Klassifikationer och koder > ICD-11

Internationell klassifikation av sjukdomar (ICD-11)

Världshälsoorganisationen (WHO) har gett ut den 11:e revideringen av den internationella klassifikationen av sjukdomar (ICD). ICD är grunden för statistik över dödsorsaker, sjukdomar och andra hälsoproblem.

Nytt för ICD-11

ICD-11 har uppdaterats och speglar viktiga framsteg inom vetenskap och medicin. Den nya reviderade klassifikationen är helt digital med nya funktioner och verktyg, vilket bland annat gör det möjligt att beskriva dödsorsaker och hälsotillstånd mer detaljerat än tidigare.

Klassifikationen innehåller flera nya kapitel, exempelvis "Sjukdomar i immunsystemet" och "Tillstånd relaterade till sexuell hälsa".

Nuvarande tidplan för övergång från ICD-10 -SE till ICD-11

- Officiell svensk översättning är klar 31 december 2025.
- ICD-11 används i Socialstyrelsens register för dödsorsaker från och med 1 januari 2027.
- ICD-11 används i Socialstyrelsens hälsodataregister från och med 1 januari 2028.

Ansvarsfördelning mellan Socialstyrelsen och regionerna

Socialstyrelsen

- Översättning av ICD-11 till svenska
- Förvaltning av den svenska versionen
- Tillgängliggör klassifikationen
- DRG

Regionerna

- Anpassning till lokala IT-systems
- Anpassning av patientadministrativt system
- Utbilda och träna personal

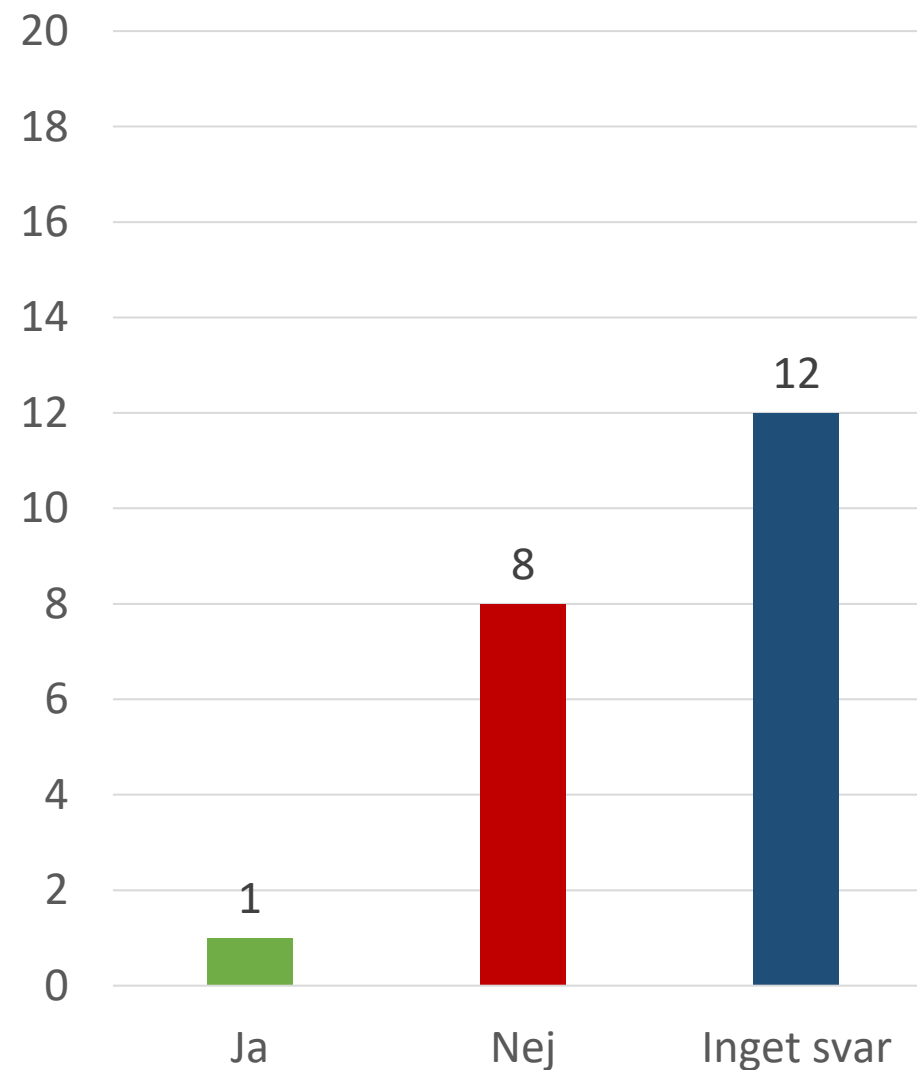
- Minst två års förberedelsestid

Påverkade IT-system på HSF i Region Stockholm

- ACG
- ARV
- Avstämningsfunktionen
- Beställningsportalen
- CCC
- CVR
- **DRG-grupperaren**
- ERA
- Ersmo
- Fontus
- GUPS
- GVR
- HEJ
- IVR
- Janus
- **Journalsystemen**
- Kodserver
- KPP
- Kvalitetsregistren
- Libretto
- Lifecare
- NYSA
- Obstetrix
- Orbit
- **Patientregister**
- Paslva
- RAPP
- SKR-utskick
- Smittskydd
- SSMS
- STISE
- Symfoni
- Thord
- Utbudstjänsten
- VAL-databasen
- Victoria
- VISS.nu
- Vårdfaktura
- Vårdgivarguiden
- Vårdutbud
- Webbcare
- Webbkoralen

Har din region
påbörjat
arbetet mot
ICD-11?

Augusti 2022

Initiativ till webbutbildning

- Alla regioner verkar inte ha förstått omfattningen av arbetet som krävs vid implementering av ICD-11
- Stockholm: stor efterfrågan på mer information
- Västmanland: stort behov av att väcka intresse
- Tidigare/pågående samarbete
- Socialstyrelsens referensgrupp för ICD-11 verksam sedan 2017
- Dela vårt arbete med alla regioner i Sverige

Introduktion till ICD-11

Välkommen till introduktion till ICD-11

Den här introduktionen riktar sig till vårdgivare och personal som behöver bekanta sig med den kommande versionen av den internationella klassifikation av sjukdomar och relaterade hälsoproblem, version 11, och de utmaningar som övergången till ICD-11 innebär.

Genomgång av denna introduktion kommer troligen att väcka många frågor, olika beroende på din roll i regionen. För de flesta av dessa frågor har ännu inget färdigt svar men det är viktigt att frågorna ställs och kommuniceras i organisationen. Socialstyrelsens ansvar är begränsat till förvaltning av klassifikationen och de bestämmer också tidpunkten för när ICD-11 införs i Sverige, vilket ännu inte är beslutat. De har också ansvar för ersättningssystemet DRG, hälsodataregister och officiell statistik.

Regionerna ansvarar för implementation, anpassning av IT-system, utbildning och alla andra områden som kan komma att påverkas av införandet av ICD-11. Det är därför av yttersta vikt att potentiella problem och utmaningar blir uppmärksammade i god tid.

Materialet är sammansatt av Katriina Perna-Bäckman och Anders Jacobsson, Region Stockholm, och Veronica Myrelid, Region Västmanland, samt granskat av Olafr Steinum, ledamot i WHO-FIC CSAC och MbRG.

ICD-11

International Classification of Diseases 11th Revision

The global standard for diagnostic health information

Välkommen till introduktion till ICD-11

Den här introduktionen riktar sig till vårdgivare och personal som behöver bekanta sig med den kommande versionen av klassifikation av sjukdomar och relaterade hälsoproblem, version 11, och de utmaningar som övergången till ICD-11 innebär.

Genomgång av denna introduktion kommer troligen att väcka många frågor, olika beroende på din roll i regionen. För de flesta av dessa frågor har ännu inget färdigt svar men det är viktigt att frågorna ställs och kommuniceras i organisationen. Socialstyrelsens ansvar är begränsat till förvaltning av klassifikationen och de bestämmer också tidpunkten för när ICD-11 införs i Sverige, vilket ännu inte är beslutat. De har också ansvar för ersättningssystemet DRG, hälsodataregister och officiell statistik.

Regionerna ansvarar för implementation, anpassning av IT-system, utbildning och alla andra områden som kan komma att beröras av införandet av ICD-11. Det är därför av yttersta vikt att potentiella problem och utmaningar blir uppmärksammade i god tid.

Materialet är sammansatt av Katriina Pernaa Bäckman och Anders Jacobsson, Region Stockholm, och Veronica Myrelid, Region Västmanland, samt granskat av Olafr Steinum, ledamot i WHO-FIC CSAC och MBRG.

ICD-11

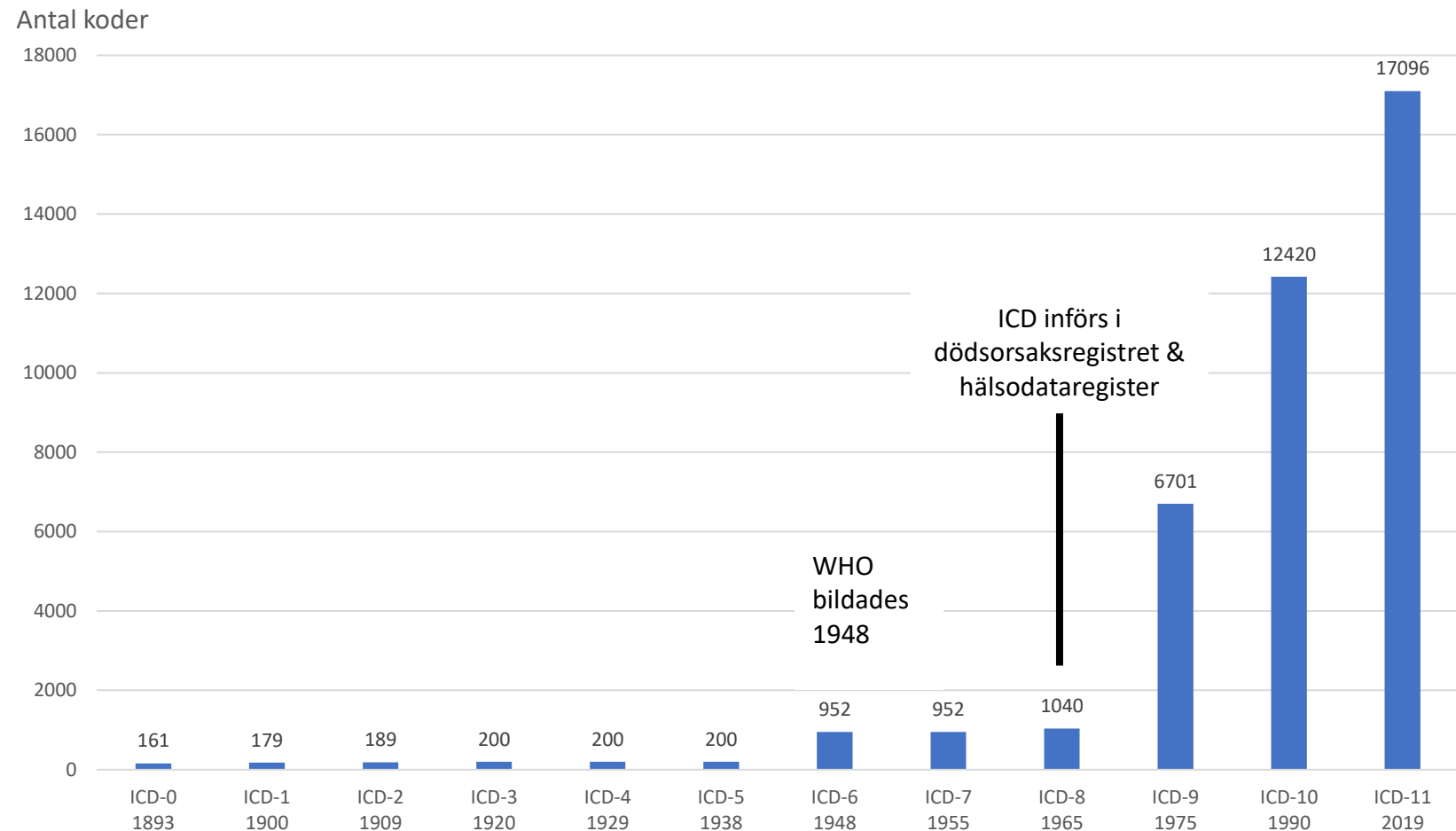
International Classification of Diseases 11th Revision

The global standard for diagnostic health information

Innehållsförteckning

- ✓ Introduktion till ICD-11
- ✓ Klassifikationen ICD
- ✓ ICD-11 översikt
- ✓ Nyheter i ICD-11
- ✓ Diagnos och diagnoskod
- ✓ Postkoordinering i ICD-11
- ✓ Detaljkoder
- ✓ Kodning av vårdrelaterade skador
- ✓ Administrativa utmaningar
- ✓ Tekniska utmaningar
- ✓ Hur kan vi förbereda oss?
- ✓ Exempel och övningar
- ✓ Avslutning
- Versionshantering

ICD utveckling – antal koder i versionerna

Källa: Socialstyrelsen, Klassifikationsenheten

Kapitelindelning ICD-11

Kapitel	Koder	Kapitelnamn
01	1A00 - 1H0Z	Infektions- och parasitsjukdomar
02	2A00 - 2F9Z	Tumörsjukdomar
03	3A00 - 3C0Z	Sjukdomar i blodet och blodbildande organ
04	4A00 - 4B4Z	Sjukdomar i immunsystemet
05	5A00 - 5D46	Endokrina sjukdomar, näringsrubbningar och ämnesomsättningssjukdomar
06	6A00 - 6E8Z	Psykiatriska och neuropsykiatriska tillstånd samt beteendesyndrom
07	7A00 - 7B2Z	Sömnstörningar
08	8A00 - 8E7Z	Sjukdomar i nervsystemet
09	9A00 - 9E1Z	Sjukdomar i synsystemet
10	AA00 - AC0Z	Sjukdomar i örat och mastoidutskottet
11	BA00 - BE2Z	Sjukdomar i cirkulationorganen
12	CA00 - CB7Z	Sjukdomar i andningsorganen
13	DA00 - DE2Z	Sjukdomar i matsmältningsorganen
14	EA00 - EM0Z	Hudsjukdomar
15	FA00 - FC0Z	Sjukdomar i rörelseapparaten och bindväven
16	GA00 - GC8Z	Sjukdomar i urin- och könsorganen
17	HA00 - HA8Z	Tillstånd relaterade till sexuell hälsa
18	JA00 - JB6Z	Tillstånd relaterade till graviditet, förlossning och puerperium
19	KA00 - KD5Z	Tillstånd hos foster och nyfödda som uppkommer före, under och efter förlossningen
20	LA00 - LD9Z	Medfödda deformiteter och genetiska avvikelser
21	MA00 - MH2Y	Symptom, tecken och kliniska fynd som inte klassificeras på annan plats
22	NA00 - NF2Z	Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker
23	PA00 - PL2Z	Yttre orsaker till sjukdom och död
24	QA00 - QF4Z	Omständigheter av betydelse för hälsotillståndet eller för kontakt med hälso- och sjukvården
25	RA00 - RA26	Koder som kan tas i bruk med kort varsel
26	SA00 - SJ1Z	Supplemenatary Chapter Traditional Medicine Conditions [No translation available]
V	VD00 - VW8Z	Bedömning av funktionstillstånd
X	XS5W - XH1VJ3	Detaljcoder

Nya termer

ICD-11 har en del termer och begrepp som vi inte har använt under tiden då ICD-10-SE varit i bruk, men som vi måste känna till inför övergång till ICD-11

- **Baskod** – en informationsbärande kod som beskriver ett tillstånd, en sjukdom eller en orsak till skada. Vissa tillstånd kan behövas beskrivas med fler baskoder i ett kluster
- **Detaljkod** – En kod för att ge mer detaljerad information om tillståndet. Detaljkod börjar med bokstaven X, den får inte stå ensam och inte heller stå först i ett kluster
- **Prekoordination** – relevanta informationsmängder är på förhand kombinerade i en baskod
- **Postkoordination** – relevanta informationsmängder ska eller kan läggas till i en baskod
- **Kluster** – en kodsträng som består av flera ihopsatta koder som skapar en diagnos
- **Underordnad/Överordnad** – benämningar på hierarkiska relationer mellan koder
- **Klassifikationsbas** – flerdimensionell samling av alla ICD-enheter, underliggande databas

Exempel på tillstånd som bytt kapitel

- **Influensa**

klassificeras i ICD-10-SE under kapitel *10 Andningsorganens sjukdomar (J00-J99)* men har i ICD-11 fått en kod i kapitel **01 Infektions- och parasitsjukdomar**, detta med motiveringen att sjukdomar som påverkar hela kroppen inte borde klassificeras under ett enskilt organkapitel utan hör hemma i kapitel 01.

- **Sepsis**

som i ICD-10-SE har koder i kapitel *18 Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras på annan plats (R00-R99)* har i ICD-11 flyttats till kapitel **01 Infektions- och parasitsjukdomar**.

- **Stroke**

som i ICD-10-SE klassificeras under kapitel *9 Cirkulationsorganens sjukdomar (I00-I99)* har i ICD-11 flyttats till kapitel **08 Sjukdomar i nervsystemet**.

En diagnos, flera koder – postkoordinering

5A11 Diabetes mellitus typ 2

Postkoordinering ?

Kod: 5A11 / 9B71.01 & XK8G / FA38.10 & XA4EJ6

Manifestation

9B71.01 Proliferativ diabetisk retinopati ✖

Lateralitet

XK8G Vänster ✖

Lateralitet (Lägg till ytterligare kod vid behov)

XK9J Bilateral

XK8G Vänster

XK9K Höger

XK70 Ensidig, ospecificerad

FA38.10 Diabetisk Charcotartropati ✖

Specifik anatomi

XA4EJ6 Flera leder ✖

Detaljkoder (Extension Codes)

▼ X Detaljkoder

- ▷ Skattning av svårighetsgrad
- ▷ Tidsperiod och förlopp
- ▷ Sjukdomsorsak
- ▷ Topologiskattning
- ▷ Anatomi och topografi
- ▷ Histopatologi
- ▷ Uppgifter om skadan
- ▷ Uppgifter om yttre orsaker
- ▷ Medvetandegrad
- ▷ Substanser
- ▷ Upplysning om diagnoskod
- ▷ Kapacitet eller kontext
- ▷ Medicintekniska produkter samt material, utrustning och tillbehör
- ▷ Koder av särskild betydelse för att specificera hudsjukdomar

▼ Tidsperiod och förlopp

- ▷ Debut, förlopp, mönster
- ▼ Stadier i livet
 - XT0S Graviditet
 - XT4Z Efter förlossningen
 - XT1G Puerperium
- ▷ XT77 Antenatal - WHO-norm
- ▷ XT16 Nyföddhetsperioden
- XT3N Tiden före, under och efter förlossningen
- XT2C Spädbarnstiden
- XT4X Barn under 5 år
- ▷ XT50 Barn över 5 år
- ▷ XT7M Adolescensen
- XT15 Unga vuxna
- XT6S Vuxen
- XT19 Tidig ålderdom
- XT13 Sen ålderdom
- ▷ Graviditetslängd

▼ Upplysning om diagnoskod

- ▷ Typ av diagnos vid utskrivning
- ▼ Tidpunkt för diagnos
 - XY6M Förekommer vid inskrivning
 - XY69 Utvecklades efter inskrivning
 - XY85 Tidpunkt för debut är osäker i förhållande till intagning
- ▷ Tidpunkt för diagnos i förhållande till det kirurgiska ingreppet
- ▷ Metod för fastställande av diagnos
- ▷ Diagnostisk säkerhet
- ▷ Tidpunkt för obstetrisk diagnos
- ▷ Deskriptorer för enstaka händelser

▼ Topologiskattning

- ▼ Relativ placering på kroppen
 - XK7V Främre
 - XK8L Bakre
 - XK9H Medial
 - XK09 Lateral
 - XK5N Övre
 - XK4H Nedre
 - XK4M Ventralt
 - XK87 Dorsalt
 - XK6J Proximal
 - XK6C Distal
 - XK3Z Ipsilateral
 - XK3Y Kontralateral
 - XK2H Yttre
 - XK49 Inre
 - XK7F Ytlig
 - XK16 Djup
- ▷ Spridning
- ▷ Lateralitet
- ▷ Kroppsregion

Quality and safety: Komplikationer/Vårdrelaterad skada

Kvalitets- och säkerhetsmodellen består av tre delar:

1. Skada på patienten?	SKADA
2. Vad orsakade skadan?	ORSAK
3. På vilket sätt inträffade skadan?	UPPKOMSTSÄTT

NB91.11 Laceration i levern, mindre

Foundation URI: <http://id.who.int/icd/entity/1663243336>

Kod: NB91.11 / PK80.32 / PL11.0

✓ Välj

Innefattar

laceration av levern som endast omfattar kapseln, eller utan betydande inblandning av leverparenkymet (dvs. mindre än 1 cm djup)

Exclusions from above levels [Visa alla \[16\]](#) ▼

Postkoordinering ?

I samband med

PK80.32 Gastrointestinal åtgärd, buk- eller bukväggsåtgärd som associeras med skada eller men, endoskopiskt ingrepp ✗

PL11.0 Skärsår, sticksår/perforation eller snitt som skada eller men ✗

Hur kan vi förbereda oss?

I kapitlet **ICD-11 uppbyggnad** såg du en lista på viktiga delar i ICD-11 och bilden ovanför är en länk till ICD-11 Home Page där du kan få mer information på engelska.

- **Chef/företagsledning**, kom ihåg att ICD-11 är på väg, i ett nytt format och med förändrade koder och kodlängder, och att befintliga data- och journalsystem måste uppdateras för att kunna hantera detta. Rapportering av vårdkontakter till Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Patientregistret och olika kvalitetsregister måste fungera även efter införandet av ICD-11.
- **Tekniker/dataprogrammerare**, se länk som ger dig tillgång till API:er med programmatisk data. Titta på den information som finns och testa hur ICD-11 skulle fungera i er datamiljö.
- **Användare, t.ex. läkare och annan klinisk personal**, titta på *Reference Guide* och läs eller lyssna igenom *Training Package*. Titta också i Kodningsverktyget och testa att koda via den. Titta också gärna på hierarkin i ICD-11 Söktjänst.
- **Kodningsansvarig, t.ex. medicinsk sekreterare**, börja med *Training Package* och bekanta dig också med Kodningsverktyget och ICD-11 Söktjänst. Öva på kodning med ICD-11 redan nu.
- **Statistiker, analytiker, utredare** behöver granska vilken statistik och vilka indikatorer som används för regionens analysarbete och hur de måste förändras eller anpassas för att kunna användas med ICD-11.

Exempel och övningar

Det bästa sättet att lära sig använda ICD-11 är att helt enkelt börja använda den.

Det kan vara lämpligt att först gå igenom utbildningsmaterial som finns på WHO:s webbplats och titta på instruktionsfilmen, se länk:

[ICD-11 Training Package](#)

ICD-11 Video [Welcome to the ICD universe](#)

Socialstyrelsen

[Att använda kod](#)

Kodningsex

Börja med att ö

Sök på följande tillstånd:

Exempel 1: Bukaortaaneurysm med perforation

ICD-11 Kodningsverktyg

Klassifikation för statistik över dödlighet och sjuklighet
2025-01

bukaortaaneurysm med perforation

Närliggande ord

Filter

sortering: Bästa sökresultat

Inga fler sökresultat funna	BD50.40	Bukaortaaneurysm med perforation	[+]	[U]	[Mer...]
	BD50.41	Bukaortaaneurysm med ruptur	[+]	[U]	[Mer...]

WHO webpage

ICD-11

International Classification of Diseases 11th Revision

The global standard for diagnostic health information

Use ICD-11

- [ICD-11 Browser](#)
for seeing the content
- [ICD-11 Coding Tool](#)
for coding with ICD-11
- [ICD-API](#)
web services to get programmatic access to ICD-11
- [ICD-11 Implementation or Transition Guide](#)

Learn More

- [ICD Home Page](#)
- [ICD-11 Reference Guide](#)
- [ICD-11 Fact Sheet](#)
- [ICD-11 License](#)
- [ICD-11 Training](#)
- [ICD Video](#)
- [Older versions](#)
- [ICD-10 Browser](#)

Be Involved

Our [maintenance platform](#) provides various ways to contribute

- [Comments](#)
- [Proposals](#)
- [Translations](#)

Other Classifications

[International Classification of Functioning, Disability and Health \(ICF\)](#)

Utmaningar

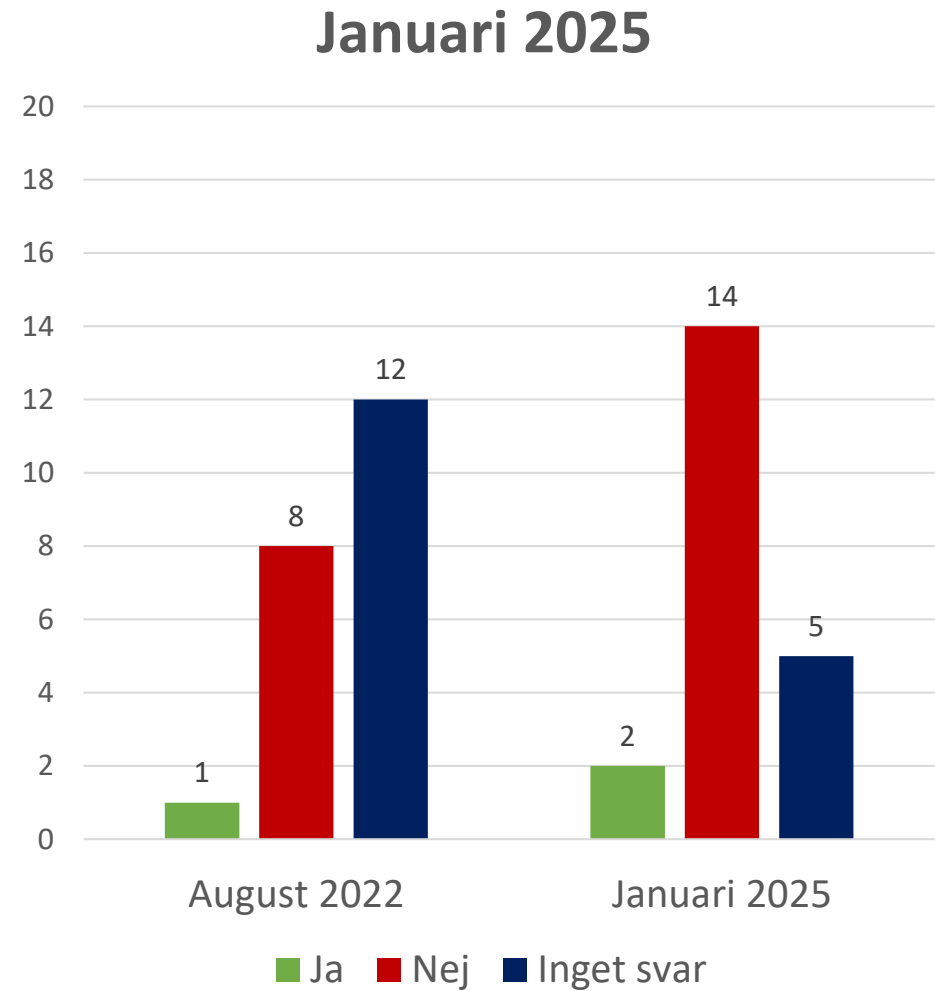
Vem är ansvarig för vad?

Vem kommer att betala?

Vem kommer att utbilda användarna?

Har din region
påbörjat
arbetet mot
ICD-11?

Slutsats

Vi måste nå ut till alla berörda
Vi måste börja arbeta med det som vi kan börja med
så att vi är redo när övergången från
ICD-10 till ICD-11 kommer!

Introduktion till ICD-11

https://lartorget.sll.se/Extern/aktiviteter/onlinecoursedetails_ext.aspx?inapp=1&courseid=7541

https://ltv.luvit.se/extern/activities/onlinecoursedetails_ext.aspx?inapp=1&courseid=6697

